Татарстан Республикасы Нурлат шәһәре 11нче номерлы “Бал корты” балалар бакчасы мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениесе

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение «Детский сад №11 «Пчелка» г. Нурлат Республики Татарстан»

ПРИНЯТО
Педагогическим советом
«Детский сад №11 «Пчелка»
Протокол № 1 « 31 » августа 2018 г

Утверждаю:
Заведующий
__________Т.А.Абакшина
№ 129 « 31 » 08 2018г

Рабочая программа воспитателя по обучению татарскому языку за 2018-2019 учебный год

Составила: Воспитатель Шакирова Р.М.

ЭЧТӘЛЕК

1.Аңлатма язуы..3

2.Программаның максаты һәм бурычлары..4

3. Программа принциплары...5

4.Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар..6

5.Эш төрләре һәм формалары.. 7

6.Татарча сөйләшергә өйрәткәндә куелган минимум бурычлар...................................8

7. Тәрбияләнүче балаларның яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләре............................9-11

8.Балаларга татар теле өйрәтү программасы...12-16

9. Якынча комплекс-тематик план 17-23

10.Методик киңәшләр 24-26

11.1.Күрсәтмә, таратма материаллар..27-29

2.Анимационкүренешләр...30

12.Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның татар телендә сөйләшә (алаша) белү күнекмәләрен тикшерү.. 31-38

11.Кушымта...39-40

Ата-аналар белән эшләү

.Балаларга татар теле өйрәтүче тәрбиячененең эш көне бүленеше.

12.Файдаланылган әдәбият...41

1.АҢЛАТМА ЯЗУЫ.

“Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законында һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә өйрәтү программасы, укыту-методик комплектлары (УМК) төзү бурычы куелды.

Балалар бакчасында рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә өйрәтү программасы (алга таба программа) “Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы структурасына Федераль дәүләт таләпләре”нә (РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.11.2009 елда 655 нче карары) нигезләнеп төзелде.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләрен үз эченә ала. Программа мәктәпкәчә яшьтәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якын килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына, сөйләм барлыкка килү концепциясенә (Л. С. Выготский, В. В. Давыдов, Е. И. Пассов, П. Я. Гальперин), гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукый актлар, нигезләмәләренә көйләнгән.

2.Программаның максаты һәм бурычлары:
-Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.
-Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.
-Балаларның көнкүрешкә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.

Бурычлар:
1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләм күнекмәләрен формалаштыру, активлаштыру һәм камилләштерү, сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.
2. Диалогта катнаша белү, көндәлек яшәештә аралашу, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту, хәтер, зиһен үстерү.
3. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

3.Программа принциплары.

Коммуникативлылык принцибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак кулланyга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү;

Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы;

Дәвамчанлык принцибы – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тоту;

Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяҗларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.

Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.

Күрсәтмәлелек принцибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенең төп чарасы булып торган уен аша үткәрү;

Интеграция принцибы – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү.

4.Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар.

Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.
Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек (таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, җырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлеге өчен материаллар.
Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).
Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
Интерактив уеннар.
Эш дәфтәрләре.

5.Эш төрләре һәм формалары.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:
Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
Сюжетлы-рольле уеннар.
Әйлән-бәйлән, җырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына).
Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
Иҗади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу).
Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтү.
Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
Интерактив уеннар.

6.Татарча сөйләшергә өйрәткәндә куелган минимум бурычлар

Программа өч проектны һәм аларның төп максатларын һәм бурычларын үз эченә ала:
“**Минем өем” проекты (4-5 яшь).**

Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.
Бурычлар: 1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.
2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
3. Бер – береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

"Уйный – уйный үсәбез" проекты (5-6 яшь).
Максат: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.
Бурычлар: 1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.
3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

"Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар" проекты (6-7 яшь).
Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.
Бурычлар: 1.Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.
2. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
3. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

7.Тәрбияләнүче балаларның индивидуаль һәм яшь үзенчәлекләре
Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре «11нче «Бал корты» балалар бакчасы» муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә 4 төркем формалашкан, 86бала тәрбияләнә. Нурлат шәһәре «11нче «Бал корты» балалар бакчасы» муниципаль

бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе 12 сәгатьлек режим белән иртәнге6.30-18.30 га кадәр 5 көн эшли.Татар теле оештырылган белем бирү эшчәнлеге балалар бакчасында уртанчылар төркемендә режим вакытында өйрәтелә башлый, зурлар төркемендә 1оештырылган белем бирү эшчәнлеге-25 минут, 1- режим вакытында; мәктәпкә әзерлек төркемендә атнага 2 оештырылган белем бирү эшчәнлеге -30 минут, 1- режим вакытында уздырыла.

Милли үзенчәлекләре:
Татар - **44**
Катнаш - **5**
Башка милләт - **37**
Икенче нәниләр   төркеме
Татар - 11
Катнаш - 2
Башка милләт - 6
Катнаш   төркем (2-4яшь)
Татар - **13**
Катнаш -
Башка милләт - 8

Уртанчылар төркеме
Татар - **9**
Катнаш -
Башка милләт - **13**

Подготовительная к школе группа (6-7лет) №6 (мәктәпкә әзерлек төркеме)
Татар - **11**
Катнаш -**3**
Башка милләт - **10**

4 – 5 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре.. Уртанчы мәктәпкәчә яшьтәге балаларның уен эшчәнлегендә рольле мөнәсәбәтләр барлыкка килә. Бу яшьтәге балалар кабул ителгәндә рольдән үзләрен аера башлыйлар. Уен процессында рольләр үзгәрергә мөмкин. Алар үзләре өчен түгел, ә уенн мәгънәле итү өчен уйный башлыйлар. Уендагы һәм чынбарлыктагы мөнәсәбәтләр аерымлана. Кечкенәләр белән чагыштырганда балалар бу яшьтә тигезлекне яхшы саклыйлар, зур булмаган тоткарлыкларны атлап чыгаралар. Туп белән күнегүләр катлаулана. Зиһенгә алу сәләте күбрәк үсеш ала. Балалар теге яки бу предметка охшашган форманы атый беләләр. Алар катлаулы объектларда гади формаларны аерып күрсәтә һәм гади формалардан катлаулы объектлар барлыкка китерә алалар. Балалар предмет төркемнәрен сенсорик билгеләре – зурлыгы, төсе буенча тәртипкә салырга, биеклек, озынлык һәм киңлек кебек параметрларны аерырга сәләтле. Хәтер күләме үсә. Балалар 7-8 предметның исемен истә калдыра алалар. Истә калдыру мөмкинлекләре үсә. Алар олылар тапшырган эшне истә калдралар, кечкенә шигырьләрне ятлый алалар һ.б. Тасвирлы фикерләү сәләте үсә башлый.. Алдан күрә белү сәләте үсә.. Балалар мөстәкыйль рәвештә бирелгән темага зур булмаган әкият уйлап чыгара алалар. Игътибарлык сәләте үсә. Бала 15-20 минут дәвамында игътибарын туплап эшли алырга сәләтле. Ул нинди дә булса эш эшләгәндә катлаулы булмаган шартны хәтерендә тотып тора ала. Авазлар әйтелеше һәм дикция яхшыра. Сөйләм балаларның активлыгын үстерә. Алар хайван тавышлары чыгаралар. Теге яки бу персонажның сөйләмен интонация белән аерып күрсәтә алалар. Сөйләмнең грамматик ягы үсеш ала. Балалар грамматик кагыйдәләр нигезендә яңа сүзләр уйлап чыгару белән мавыгалар. Бер-берсе белән аралашканда балаларның сөйләме ситуациягә бәйле,

ә олылар белән аралашканда ситуациягә бәйләнмәгән була. Бала белән олыларның аралашу эчтәлеге үзгәрә. Ул бала эләккән конкрет ситуациядән читкә тайпыла. Танып белү мотивы алга чыга. Аралашу процессында алган мәгълүматлар бик үк аңлашылып бетмәсәләр дә, балада кызыксыну уяталар. Уен вакытында даими партнерлар барлыкка килә. Төркемдә лидерлар аерылып чыга башлый. Көндәшлек, ярышу барлыкка килә. Ярышу үзеңне башкалар белән чагыштыру өчен әһәмиятле. Бу үз чиратында Мин образының үсешенә, аның детальләштерүенә китерә. Бу яшьнең төп казанышлары уен эшчәнлеге үсү; рольле һәм 4 тормышчан үзара бәйләнешләр барлыкка килү; сүрәтләү эшчәнлеге үсү; үзең уйлап конструкцияләү; планлаштыру, зиһенгә алу сәләте камилләшү, образлы, хыялый фикерләү, танып белүдә мин-минлек (минеке генә дөрес дигән позиция); хәтер, игътибар, сөйләм, дәлилли белү сәләте үсү, олыларның хөрмәтенә ихтыяҗ формалашу, үпкәләүчәнлек, көндәшлек, ярышу кебек сыйфатлар барлыкка килү, Мин образының үсүе белән характерлана.

5 яшьтән алып 6 яшькәчә балаларның яшь үзенчәлекләре. Бу яшьтәге балалар уен башыннан рольләрне бүлеп, шушы рольгә кереп уен ахырына кадәр уйный алалар. Уен барышында үзара мөнәсәбәт эчтәлеге буенча да, интонациясе буенча да рольгә туры килгән аралашу белән үрелеп бара. Балаларның чынлыкта аралашкан сөйләм теле, роль сөйләм теленнән аерылып тора. Балалар социаль мөнәсәбәтләрне аңлый башлыйлар, кайсыдыр роль башкалар белән чагыштырганда алар өчен якынрак була. Рольләр бүлгәндә төрле конфликтлар чыгарга мөмкин. Уен тирәлеге оешканлыгы күзәтелә, “үзәк” һәм “периферия” аерылып чыга. (“Больница” уенында үзәк – врач кабинеты, “Парихмахерская” уенында – чәч кисү залы – үзәк, көтү залы – периферия). Уеннарда балаларның эш гамәлләре күпкырлыга әйләнә. Сөйләм үсеше дәвам итә, бигрәк тә аваз ягы. Балалар сызгырулы, сонор һәм чыжылдаучы авазларны дөрес әйтә башлыйлар. Фонематик ишетү сәләте, сәнгатьле сөйләм теле көндәлек тормышта, сюжетлы рольле уеннарда үсә. Баланың аңга алуы катлаулы формалы объектларны анализлый алуыннан чыгып характерлана; гомумиләштерү, күз аллау, ирекле игътибар сәләте, сөйләме, “Мин” үсеш ала.

6 -7 яшьлек балаларның психик үсешенең яшь үзенчәлекләре.

Алтынчы яшьтәге балалар уен башлаганчы балалар рольләрне бүлеше һәм эш- гамәлләрне яраклаштырып төзи беләләр.Уендагы мөнәсәбәтләр эчтәлек һәм интонация ягыннан алган рольгә туры килүче сөйләм белән үрелеп бара.Балаларның реаль мөнәсәбәтләре вакытындагы сөйләм рольдәге сөйләмнән аерыла.Балалар социаль мөнәсәбәтләрне үзләштерә һәм олыларның төрле эшчәнлекләрдәге буйсынучанлык позициясен аңлый башлыйлар.Уен тирәлеген оештырганда,мәгънәви яктан “үзәк” һәм “периферия” аерымлану күзәтелә (“Сырхауханә” уенында табиб кабинеты,”Чәчтараш” уенында чәч кисү залы шундый үзәк,ә көтү залы уен тирәлегенең перифериясе сыйфатында була).Балаларның уендагы эш-гамәләре күптөрлеләнә. Төсне , форма һәм зурлыкны,предметларның төзелешен аңлау,кабул итү камилләшә бара. Балаларның күзаллаулары системалаштырыла.Балалар төп төсләр һәм аларның төсмерләрен генә түгел,ә арадаш төсләрнең төсмерләрен дә , шулай ук турыпочмак, овал, өчпочмакларның формаларын да аералар һәм атыйлар.Бер дистә предметны зурлыклары буенча рәткә тезеп куя алалар. Зурлар төркемендә образлы фикер йөртү үсеше дәвам итә. Балаларның игътибар тотрыклылыгы үсә.Ирексез игътибардан аңлы игътибарга күчү күзәтелә. Сөйләм, шул исәптән аның аваз ягы камилләшү дәвам итә.Балалар сызгырулы,чыжылдаулы һәм сонор авзларны дөрес әйтә башлыйлар.Шигырьләр укыганда,сюжетлы-рольле уеннар вакытында һәм көндәлек тормышта фонематик ишетү сәләте,сөйләмнең сәнгатьлелеге үсә,грамматик төзелеше камилләшә.Балалар барлык сүз төркемнәрен кулланалар,сүз уйлап чыгару белән актив шөгыльләнәләр.Сүз байлыклары арта.Синоним белән антоним актив кулланылышка керә.Бәйләнешле сөйләм үсә.Балалар эчтәлекне дә,рәсемнәр буенча да иң мөһимен генә түгел,ә детальләрне дә кертеп сөйли ала башлыйлар. Бу яшьнең казанышлары түбәндәгеләр белән характерлана:уен эшчәнлегендә рольләр бүешү;уен пространствосын төзи

белү;югары нәтиҗәлеге белән аерылып торган рәсем эшчәнлегенең алга таба үсеше; конструкцияләүдә үрнәкне карап гомумиләштерә белү.Зиһенгә алу объектларның катлаулы формаларын анализлау белән характерлана;фикерләү чараларын(схемалы,комплекслы кузаллаулар,цикллы үзгәрешләр турында кузаллаулар)үзләштерү белән бергә фикер йөртү сәләте үсә,гомумиләштерү күнекмәләре уйлап чыгару сәләте,тотрыклы игътибар,сөйләм,Мин образы үсә.

8. Балаларга татар теле өйрәтү программасы

Һәр проект түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1. Тематик план;
2. Эшчәнлек конспектлары;
3. Балалар һәм әти-әниләр өчен эш дәфтәрләре;
4. Аудиоязмалар;
5. Анимацион күренешләр;
6. Күрсәтмә, таратма материаллар;
7. Диагностик материаллар

<u>«Минем өем» проекты (4–5 яшь)</u>

М а к с а т: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.

Б у р ы ч л а р:

1. Сүз байлыгы булдыру, сүзләрне сөйләмдә активлаштыру.
2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.

3. Бер-береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

4–5 яшьлек балаларга татар теле өйрәтү бурычлары

«Минем өем» проекты темалары («Гаилә», «Ашамлыклар», «Уенчыклар», «Саннар») буенча бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп, аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләре булдыру.

Балаларның тирә-юнь күзаллавын киңәйтә бару, югарыда күрсәтелгән темага караган сүзләр хисабына сүз байлыгын арттыру өстендә эшләү, татар телендә сөйләшә башлау теләге уяту.

Сүзләрне актив үзләштерүләренә ирешү өчен, әйбер исемнәренең мәгънәсен аңлату һәм аларны дөрес әйтү күнегүләре эшләү. Иң якын кешеләр (әти, әни, бабай, әби, малай, кыз), яраткан уенчыклар (туп, машина, курчак, эт, песи куян, аю), ашамлыклар (алма, ипи, сөт, чәй) һәм саннар (бер, ике, өч, дүрт, биш) хисабына сүзлекне баету һәм активлаштыру. Өйрәнгән сүзләрне аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белү күнекмәләре булдыру (Алма бир. Мә, алма).

Бу кем? Бу нәрсә? сорауларына аңлап җавап бирергә өйрәтү.

– Бу кем? – Бу – әти.

– Бу нәрсә? – Бу – туп.

Нинди? соравын аңларга, дөрес җавап бирергә. өйрәтү

– Туп нинди? – Кечкенә.

– Машина нинди? – Матур.

Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауларны аңларга һәм сөйләмдә җавап кайтарырга өйрәтү (зур, матур, йомшак, кечкенә, чиста, әйбәт, пычрак, тәмле).

– Бу нәрсә? – Бу – туп.

– Туп нинди? – Туп түгәрәк (зур, матур, кечкенә, чиста, әйбәт).

Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны балаларның кабатлап әйтә белүләренә ирешү өстендә эшләү. Аларның өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган боерык... биремнәрне аңлап үти белүләренә ирешү (мә, бир, утыр, аша, эч, уйна, ю, ал).

– Мә куян(ны).

– Бир куян(ны).

Тәрбияче әйткән билге буенча предметны табу, күрсәтә белергә өйрәтү. Зур машина(ны) ал. Тәмле алма бир. Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша белергә өйрәтү, сүзләрне дөрес, урынлы куллану. Исәнме!

– Исәнмесез! Сау бул!

– Сау булыгыз! Мин – кыз.

– Мин – Оля. Мин – малай.

– Мин – Коля.

Таныш предметларның исемнәрен ныгыту, куелган сорауга раслау, инкарь итү сүзләрен (әйе, юк) дөрес кулланырга өйрәтү.

– Син Коля(мы)?

– Әйе.

– Син кыз(мы)?

– Юк, мин – малай.

Мин, син алмашлыкларын аңларга һәм урынлы кулланырга өйрәтү.

– Син кем?

– Мин – Коля.

Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар өйрәтү.

Шигырь

Туп-туп,
Зур туп.
Сикер-сикер,

Зур туп.
Туп-туп,
Кечкенә туп.
Сикер-сикер,
Кечкенә туп.

Җыр

Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,
Матур курчак әйләнә,
Зур-зур аю әйләнә,
Кечкенә куян әйләнә.
Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,
Матур курчак әйләнә,
Зур-зур аю әйләнә,
Кечкенә куян әйләнә

“Уйный – уйный үсәбез” проекты. (5-6 яшьлек балалар өчен)

М а к с а т: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.

Б у р ы ч л а р:

1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.
3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләре тәрбияләү.

5–6 яшьлек балаларга татар теле өйрәтү бурычлары

«Уйный-уйный үсәбез» проекты темалары («Гаилә», «Ашам лыклар», «Уенчыклар», «Саннар», «Яшелчәләр», «Савыт-саба», «Киемнәр», «Шәхси гигиена», «Өй җиһазлары», «Бәйрәмнәр») буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп, аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләре булдыру.

Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру (кишер, суган, бәрәңге, шалкан, кыяр, кәбестә, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, күлмәк, чалбар, бит, кул, баш, бармак, аяк, өстәл урындык, карават, баллы, ничә, күп, нинди, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, сары, зәңгәр, нәрсә кирәк, юа, ки, киенә, сала, сал, йокла, хәерле көн, яратам, бар).

Санау күнекмәләрен ныгыту, сөйләмдә камилләштерү.

– Ничә туп?
– Ике туп.
– Ничә алма?
– Биш алма.

Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? сорауларын аңлап, мөстәкыйль рәвештә куя һәм дөрес җавап бирә белергә өйрәтү.

– Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, шалкан, кыяр)? Сана.
– Ике (1–10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә , кыяр).

Раслау һәм инкарь итү сүзләрен (әйе, юк) ныгыту, урынлы куллану.

– Бу матур туп?
– Әйе, матур туп
– Син зур малай?
– Юк, мин – зур кыз.

Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә активлаштыру.

– Бу – зәңгәр тәлинкә.
– Бу күлмәк чиста, матур, сары.

«Минем өем» проекты буенча өйрәнелгән боерык фигыльләрне ныгыту (аша, эч, утыр, ю, уйна, йокла), яңа боерык фигыльләрне (ки, сал) сөйләмдә аңлап, дөрес куллана белергә өйрәтү, активлаштыру.
Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегәләрдә камилләштерү.
– Нәрсә кирәк?
– Урындык (өстәл, карават) кирәк.
– Нинди урындык?
– Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр) урындык.
– Ничә урындык?
– Бер урындык.
– Мә бер зур урындык.
– Рәхмәт.
Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар өйрәтү.
Бар матур бакча,
Анда кишер үсә.
Менә шундый кишер зур,
Менә шундый кечкенә.
Кушымта:
Кишер, кишер, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.
Әллә-лә,әллә-лә,
Биеп, биеп кит әле

«Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар» проекты (6–7 яшь)
Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.
Бурычлар:
1. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.
2. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
3. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.
6–7 яшьлек балаларга татар теле өйрәтү бурычлары
«Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар» проекты темалары («Гаилә», «Ашамлыклар», «Уенчыклар», «Саннар», «Яшелчәләр», «Савыт-саба», «Киемнәр», «Шәхси гигиена», «Өй җиһазлары», «Бәйрәмнәр», «Танышу», «Тату гаилә», «Дусларны сыйлыйбыз», «Кунак килде», «Кафега барабыз», «Күңелле уеннар», «Без циркта», «Безнең дуслар», «Чана шуабыз», «Без биибез», «Күңелле сәяхәт», «Мәктәп», «Без әкият яратабыз») буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (танып белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп, аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.
Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру (тычкан, нишли, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың, син нишлисең, сикер, сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер, йөгерәм, чәкчәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, әтәч, ат, кәҗә, сыер, үрдәк, чеби, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, кара, соры, җылы, салкын, җырла, җырлыйм, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр, бүләк, бәйрәм, мәктәп).
Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? сорауларын аңлап, мөстәкыйль рәвештә куя һәм дөрес җавап бирә белергә өйрәтү.

– Алло. Исәнме (хәерле көн)?!
– Исәнме (хәерле кән)! Син кем?
– Мин – Петя.
– Хәлләр ничек, Петя?
– Әйбәт. Хәлләр ничек, Аня?
– Әйбәт.
– Аня, нишлисең?
– Банан (ипи, алма) ашыйм. Петя, нишлисең?
– Сөт (лимонад, чәй) эчәм.
– Сау бул, Петя.
– Сау бул, Аня.
Фигыльләр белән лексиканы баету (ашый – ашыйм, эчә – эчәм, утыра – утырам, уйный – уйныйм, йоклый – йоклыйм, бии – биим, җырлый – җырлыйм, рәсем ясый – рәсем ясыйм, укый – укыйм, йөгерә – йөгерәм, чана шуа – чана шуам, сикерә – сикерәм, бара – барам, ярата – яратам).
– Саша сикерә.
– Саша нишли?
– Саша сикерә.
– Саша, син нишлисең?
– Мин сикерәм.
Җырлар, шигырьләр өйрәнү.
Мин барам, барам, барам,
Казанга барам, барам.
Әйе шул, әйе шул,
Казанга барам, барам.
Мин җырлыйм, җырлыйм, җырлыйм,
Мин матур җырлыйм, җырлыйм.
Мин җырлыйм, җырлыйм, җырлыйм,
Мин матур җырлыйм, җырлыйм.
Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,
Мин матур җырлыйм, җырлыйм.
Мин биим, биим, биим,
Мин матур биим, биим.
Мин биим, биим, биим,
Мин матур биим, биим.
Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,
Мин матур биим, биим

9. Якынча тематик план
“Минем өем” проекты (4-5 яшь)

№	Темы	Часы
1	Гаилә – Семья	18(1-18)
	“Минем гаиләм”	1
	“Малай, кыз”	1
	“Гаилә” уены	1
	“Минем туганнарым”	1
	“Әйдәгез танышыйк”	2
	“Тату гаилә”	1
	“Минем дуслар”	2
	“Әйдәгез дуслашыйк”	1
	“Ике ялкау” татар халык әкиятен уку	1
	“Әйе, юк”	2
	“Качышлы уйныйбыз”	1
	“Кунак килгән”	2
	“Әйдәгез уйныйбыз”	1
	“Безнең кунаклар”	2
	“Шалкан әкияте” мультфильм	1

2	Мониторинг	3
3	Абдулла Алиш	1
	“Куян кызы”	
4	Татарстан табигате	3
5	Ашамлыклар – Продукты питания	12
	“Әби күчтәнәче”	1
	“Бабай күчтәнәче”	1
	“Безнең кунаклар”	1
	“Сөт, чәй”	1
	Дустыңны сыйла”	1
	“Рәхмәт әйт”	1
	“Песине сыйла”	1
	“Кунак сыйлау”	1
	“Тәмле” кибетендә	1
	“Кунакны ашат”	1
	“Чәй табынында”	1
	“Азат кунак чакыра”	1
	Кабатлау	1
6	“Милли ризыклар”	1
	“Алтын бөртекләр” мультфильм	1
7	Уенчыклар	18
	“Уенчыклар”	1
	“Зур, кечкенә”	1
	“Күңел ачу кичәсе – “Туган көн”	1
	“Курчак кунакка килгән”	1
	“Уенчыклар кибете”	1
	“Паркка сәяхәт”	1
8	“Кыш”	3
	Новый год – Яңа ел	3
	“Ак бабай”Г.Тукай мультфильм	1
	Кабатлау	1
9	“Яңа уенчыклар”	1
	“Уйныйбыз”	1
	“Без уйнарга яратабыз”	1
	“Мияуга бүләк”	1
	“Уенчыклар кибете”	1

	“Бүләкләр” “Уйна” “Күңелле уеннар” “Уенчыклар юабыз” “Ю” “Акбай һәм мияу мажаралары”	1 1 1 1 1 1
10	Муса Җәлил “Ата каз” т.х.ә мультфильм	2 1
11	Татар халкынын конкүреш әйберләре	3
12	Татар халык иҗаты белән таныштыру “Песием” уены Татар халык уены “Аю-бүре” Милли киемдәге курчакларны карау	2 1 3
12	Әниләр бәйрәме	3
13	Саннар “Саннар” “Уйныйбыз да , саныйбыз да” “Уенчыклар” “Ничә уенчык?” “Уйный-уйный саныйбыз” Кабатлау	6 2 1 1 1 1 3
14	Яз	3
15	Кабатлау “Бергәләп уйныйбыз” “Кунак чакырабыз” “Күңелле ял итәбез” “Без татарча сөйләшәбез” “Бу өйдә кем яши ?” “Без театр уйныйбыз”	6 1 1 1 1 1 1
16	Тукай	3
17	Мониторинг	3
18	Кабатлау Гаилә Милли ризыклар Уенчыклар Саннар	 3 3 3 3

	Барлыгы:	100

“Уйный – уйный үсәбез” проекты (5-6 яшь).

Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, караватъ, яратам, бар (38 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз).

Проектның эчтәлеге түбәндәге темалардан тора:

- яшелчәләр
- ашамлыклар
- савыт- саба
- киемнәр
- шәхси гигиена
- өй җиһазлары
- бәйрәм “Туган көн”
- бәйрәм “Сабан туй”
- Уртанчылар төркемендәге темалар(гаилә, ашамлыклар, уенчыклар, саннар) ел дәвамында кабатлана.

Атнага 25 шәр минутлык1 эшчәнлек,1 режим вакытында уен эшәнлеге оештырыла

Тематик план “Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча

Старшая группа(Зурлар төркеме)

№	Темы	Часы
1	Минемөем – Мой дом “Минем өем” “Кем юк?” “Мультфильм «Шалкан» әкияте”	3 1 1 1
2	Татарстан – моя республика	3
3	Яшелчәләр – Овощи “Кишерүстерәбез” “Куян күчтәнәче” “Баллы кишер”- мультфильм “Серле кәрзин” “Сыйлыйбыз” “Бар матур бакча” “Серле янчык” “Серле кәрзин” “Бар матур бакча” “Без хезмәт яратабыз” “Яшелчәләр кибете” “Уйный-уйный эшлибез”	12 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
4	Абдулла Алиш	3
5	Көз – Осень	3
6	Уйныйбыз да, җырлыйбыз да – Играем и поем “Яшелчә салаты” “Яшелчә ю” “Кем эшләми, шулашамый”-мультфильм	6 1 1

	“Яшелчәләркибете” “Уйныйбыз да, җырлыйбыз да” “Уңыш бәйрәме” – “Сөмбелә”	1 1 1 1
7	Татар халкынын тормышы, конкүреше	2
8	Юл маҗаралары – мультфильм	1
9	Ашамлыклар – Продукты “Ашамлыклар” “Ашханә” “Аш бүлмәсе”-мультфильм “Аюкунакка килгән” “Кибеттә” “Кем нәрсә ярата?”	6 1 1 1 1 1 1
10	Савыт- саба - Посуда “Туган көн” “Курчак Алиягә булыш” “Өч аю”-мультфильм “Чәй табыны әзерлибез” “Төсле чынаяклар” “Чисталыкта матурлык”- мультфильм	6 1 1 1 1 1 1
11	Безнең шәһәр – Наш город	3
12	Киемнәр – Одежда “Туган көнгә яңа киемнәр” “Курчакны киендер” “Без киенәбез”	9 1 1 1
13	Кыш, кышкы уеннар – Зима, зимние игры	6
	Кабатлау	1
	“Киенергә ярдәм ит” “Алия йокларга җыена” “Шаян уенчыклар” “Хәерле көн” “Курчак белән уйныйбыз” “Ни өчен киемнәр югалган?”- мультфильм	1 1 1 1 1 1
14	Җиһазлар – Мебель Өстәл театры “Өч аю” “Җиһазлар кибете” “Маша һәм өч аю”- мультфильм	3 1 1 1
15	Уенчыклар – Игрушки “Уенчыклар иленә сәяхәт” “Курчакның туган көне” “Туган көн” мультфильм	3 1 1 1
16	Муса Җәлил	3
17	“Уйнарга яратабыз”	1
18	“Син нәрсә яратасың?”	1
19	“Кем нәрсә ярата?” мультфильм	1
20	“Милли ризыклар”	3
20	“Әниләр бәйрәме”	3

21	"Уйный-уйный үсәбез"	1
22	"Нәрсә бар?"	1
23	"Бар, юк"	1
24	"Милли киемнәр"	2
25	"Нәүрүз"	1
26	Милли гамәли сәнгать	1
27	Туган як табигате	3
28	Г.Тукай	3
29	Мониторинг	3
30	"Йорт хайваннары"	3
31	"Татарстанда яшәүче хайваннар"	3
32	Кабатлау	1
33	Сабантуй	3
	Барлыгы :	100

"Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар" проекты.
6-7 яшьлек балалар (мәктәпкә әзерлек төркеме)өчен якынча 60 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.
Актив сүзләр: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?,сикер, сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер, йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, җырла, җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр, нәрсә яратасың?(пассив сүз)
Проектның эчтәлеге уртанчылар, зурлар төркемендә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашуга корылган. Атнага 30 ар минутлык 2 эшчәнлек, 1 режим вакытында уен эшәнлеге оештырыла

Тематик план
"Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар"проекты буенча
(Мәктәпкә әзерлек төркеме)

№	Темалар	Сәгать
1	Ватаным– Татарстан	3
2	"Әйдәгез танышабыз"	1
3	"Хәерле көн"	1
4	"Мияу адашкан"	1
5	"Син кем?"	1
6	"Шалкан" әкиятен сәхнәләштерү	1
7	"Бу нәрсә?"	1
8	"Кем нишли?"	1
9	"Батыр Мияу белән куркак Куянкай"	1
10	"Дусларны сыйлыйбыз"	1
11	"Нишлисең?"	1
12	"Тату гаилә"	1
13	"Әйдәгез уйныйбыз"	1
14	"Кунак килде"	1
15	"Юмарт аю"	1
16	"Көз"	3

17	“Яшелчәләр”	2
18	“Җиләк-җимешләр”	1
19	“Безнең шәһәр”	3
20	Борынгы шәһәрләр	3
21	Мониторинг	3
22	“Без кафеда”	2
23	Мультфильм	1
24	“Күңелле уеннар”	3
25	“Спорт бәйрәменә әзерләнәбез”	1
26	“Бәйрәмгә барабыз”	1
27	“Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”	1
28	“Казанда спорт бәйрәме”	1
29	“Без циркта”	1
30	“Җәнлекләр спорт бәйрәмендә”	1
31	“Безнең дуслар”	1
32	“Үрдәк дусларын тапты”	1
33	“Циркта”	1
34	“Татар халык ашлары”	3
35	“Акбай чана шуа”	1
36	“Чана шуам”	1
37	“Шаян кошлар” мультфильм	1
38	“Яңа ел”	3
39	“Милли киемнәр”	3
40	“Әйдә бие”	1
41	“Без биибез”	1
42	“Урманда зур концерт”	1
43	“Мияуның бүлмәсен бизибез”	1
44	“Туган көнгә бүләк әзерлибез”	1
45	“Акбай туган көнгә барырга әзерләнә”	1
46	“Мияуның туган көне”	1
47	“Туган көн табынында”	1
48	Мультфильм	1
49	“Күңелле сәяхәт”	4
50	“Урман китапханәсендә”	1
51	“Муса Җәлил”	2
52	“Туган тел” көне	1
53	“Татар халык һөнәрләре ”	3
54	“Әниләр бәйрәме”	3
55	“Мәктәптә”	1
56	“Уку бүлмәсе”	1
57	“Урман мәктәбендә”	1
58	Өстәл театры “Теремкәй”	1
59	“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү	1
60	“Теремкәй” мультфильм	1
61	Өстәл театры “Кем нәрсә ярата?”	3

62	“Яз”	3
63	Мониторинг	3
64	Татар халкынын тормышы, конкүреше	2
65	“Тукай”	3
66	“Кызыл китап” ка кертелгән хайваннар	1
67	“Җиңү бәйрәме”	1
68	“Музыка һәм театр сәнгатенен күренекле кешеләре”	1
69	“Белем иленә сәяхәт”	1
70	“Могҗизалар кыры”	1
71	“Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар”	1
Барлыгы:		102

10. МЕТОДИК КИҢӘШЛӘР

Татарстан Республикасы Мәгариф министрлыгының “Мәктәпкәчә учреждениеләрдә татар теле, рус, ана телләрен яхшырту чаралары турындагы” 2001 елның июнь аенда чыккан 463 номерлы карары нигезендә татар теле өйрәтү эшчәнлекләре атнага 3 тапкыр үткәрү каралган. Методик кулланмаларда 60ар белем бирү эшчәнлегенең конспектлары бирелгән. Тәрбияче ел дәвамында, үзе иҗади якын килеп, укыту методик кулланмада бирелгән тематик планга таянып, мультфильмнар, анимацион сюжетлар, “Әкият илендә” тапшыруын кулланып, индивидуаль эшне дә кертеп, кирәкле күләмдә (атнага 3 тапкыр исәбеннән) көндәлек план төзи.

Телгә өйрәтүнең төп формасы һәм чарасы булып белем бирү эшчәнлеге алына. Ул системалы рәвештә план буенча үткәрелә. Өйрәнелгән сүзләр, сүзтезмәләр, диалоглар эшчәнлектән тыш уен вакытларында активлаштырыла һәм ныгытыла, көндәлек аралашуда кулланыла.

Яңа сүзләрне, сүзтезмәләрне, ситуацияләрне балалар аңламаган очракта, тәрбияче рус телендә сөйли.

Пиктограммалар мәктәпкә әзерлек төркемендә, яңа сүзләр (фигыльләр) белән беренче тапкыр таныштырганда гына кулланыла.

Бала татар телендә сүзне дөрес әйтмәгән очракта, тәрбияче баланы тыңлап сүзнең дөрес үрнәген бирә. Балалардан авазларның дөрес әйтелешен катгый таләп итмәскә кирәк.

Тәрбияче сөйләмендә акцент, җирле диалект, аваз кимчелекләре булмаска тиеш.

Тәрбияче сүзлек белән эшләгәндә татар һәм рус телләре өчен уртак сүзләргә таяна ала.

Тәрбияче үзенең эшенә иҗади якын килергә, төрле алымнар, чаралар эзләп, аларны кулланырга тиеш.

Укыту-методик комплекты кысаларында, лексик минимумны үзләштергән очракта, эшчәнлектә планлаштырылган уеннарның эчтәлеген үзгәртү, яңа алымнар кертү, баету хуплана.

Төркемнәрдә балаларның һәм тәрбиячеләрнең татар телендә аралашулары һәрдаим булырга тиеш. Эшчәнлектә өйрәнелгән тел материалы, режим моментларында, уен эшчәнлеге аша (ситуатив күнегүләр, сюжетлы рольле уеннар, үстерелешле диалоглар, сәхнәләштерү һ. б.) ныгытыла.
Рус телле балаларны татарча сөйләшергә өйрәткәндә балалар бакчасы коллективы һәм әти-әниләрнең бердәм позициядә булуы уңай нәтиҗә бирә.

Сүзлек белән эшләү.

Балаларны татар телендә сөйләшергә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана.
Яңа сүзләр үзләштерү процессында махсус сайлап алынган күнегүләр төп чара булып тора. Юнәлеше һәм характеры ягыннан лексик күнегүләрне икегә бүлеп карыйлар: әзерлек күнегүләре һәм сөйләм күнегүләре.
Әзерлек күнегүләре балаларны яңа сүзләрне файдаланып сөйләргә әзерли. Бу күнегүләр лексик берәмлекләрне хәтердә калдырырга ярдәм итәләр.
Сөйләм күнегүләре лексик күнегүләрнең бер төре буларак, үзләштерелгән лексик берәмлекләр җирлегендә ситуацияләргә бәйле сөйләм эшчәнлеген барлыкка китерәләр.
Яңа сүз өйрәтү төп методик алымнарның берсе булып тора:
-яңа сүз тәрбияче тарафыннан ачык, төгәл итеп күрсәтмә рәсем ярдәмендә әйтелә;
-аудиоязмадан тыңлатыла, кабатлатыла;
-ишеткән сүзне бала рәсемннән табып күрсәтә һәм әйтә;
-сүзләр тизрәк истә калсын өчен сүз кат-кат әйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәрҗемәсе бирелә;
-төрле эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп әйтеп) өйрәтелә;
-уеннар кулланып (“Ватык телефон”, “Кайтаваз”...) ныгытыла;
-яңа сүз, таныш булган сүзләр белән грамматик конструкцияләрдә ныгытыла, мәсәлән: зур туп, чиста туп;
-аралашуда кулланыла (бала өйрәнгән яңа сүзләрне, конструкцияләрне бары аралашуда аңлап куллана).
-бала теге яки бу сүзне аның төгәл мәгънәсен аңлап үзләштереп калсын өчен телдән мондый күнегүләрне үткәрергә мөмкин: -*Бу туп? - Әйе, бу туп.*
-*Бу песи? (туп күрсәтелә) - Юк, бу песи.*
-өйрәнелгән сүзләрне хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырырга була: “Исемен әйтсәң бирәм”, “Мин күрсәтәм, син әйт”, “Сорап ал”, “Серле кәрзин” һ.б..
Баланың сөйләмен оештыру өчен исемнең алмашлык (мин, син, бу), сан (1 дән 10 га), сыйфат (тәм, күләм, төс, эчке сыйфатлар) һәм фигыль белән бәйләү грамматик конструкцияләре кулланыла.
Фигыль белән таныштыру боерык фигыльләрдән башлана (бар, сикер, аша һ.б.).
Уртанчылар төркемендә балаларга боерык фигыльләрне аңлап үтәүләрен таләп ителә.
Зурлар төркемендә балалар кайбер боерыкларны үзләре бирә (сикер, аша, уйна) һәм аңлап үтиләр.
Мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә балалар үзлектән Нишли? Син нишлисең? сорауларын бирәләр һәм аңлап җавап кайтаралар.
Укыту методик комплектының төп асылы булып аралашуга чыгу тора. Аралашуга чыгу өчен диалогик сөйләмнең әһәмияте бик зур. Диалогик сөйләмгә өйрәткәндә гадидән катлаулыга дигән дидактик принципка таянып эшләү кулай.
Диалогик сөйләмдә иң отышлы алым – сорау-җавап рәвешендә (сорау-информация алу берәмлеге) һәм теләк белдерә торган: теләк, үтенү, тәкъдим итү, ризасызлык төсмере булырга мөмкин. Еш кына сораудан соң, әңгәмәдәшнең җавап репликасы; килә: *Бу кем?- Бу әти;* раслау рәвешендә: *Бу әти?- Әти;* инкарь рәвешендә: *Бу әни?- Юк, бу әти.*Реплика- җавап сорау рәвешендә дә булырга мөмкин: *Нинди әти?* Бу вакытта әңгәмәдәшнең җавабы тулы да, ким дә булырга мөмкин: *Матур әти;* яисә: *Матур.*

Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга ситуатив - тематик принцип нигезендә, диалогик сөйләмне үстерү буенча түбәндәге типтагы күнегүләр тәкъдим итәргә мөмкин:
- уен ситуацияләрендә катнашу;
- тәкъдим ителгән үрнәк буенча кечкенә диалоглар төзү;
- тематик диалоглар төзү;
- сәхнәләштерүдә катнашу;
- рольләргә бүлеп сөйләү.
Диалоглар белән эшләү коммуникатив юнәлештә алып барылырга тиеш. Тәрбияче аларның балалар сөйләменә кирәклек кирәкле формаларын эшләргә һәм төрле шартларда куллану мөмкинлеген исәпкә алырга тиеш. Тәрбияче, сөйләмгә эмоциональ бизәлеш өстәү өчен, төрле формаларны кулланырга; эш эчтәлегенә туры килә торган интонация, ишарәләр, мимикалардан файдаланырга һ.б. өйрәтергә тиеш.
Шул ук вакытта, диалогны сорау бирү һәм аңа җавап алу дип кенә уйларга ярамый. Балаларны диалогик сөйләмгә хас булган башка (сорау һәм җаваплардан тыш) ситуацияләр, репликалар, көндәлек аралашу формаларына да өйрәтергә кирәк.
Диалог үрнәкләре:
Исәнләшү: *Исәнме, Оля! – Исәнме Коля.*
Саубуллашу: *Сау бул, Оля. – Сау бул Коля.*
Танышу: *Мин Оля. – Мин Коля.*
Чакыру: *Оля, кил монда.*
Рәхмәт белдерү: *Мә, курчак. – Рәхмәт*.
Сорау- уңай җавап: *Син малай? – Әйе, мин малай*.
Сорау – кире җавап: *Син малай? – Юк, мин кыз.*
Ачыклый торган сорау: *Мин кафега барам. – Нинди кафега?*

Аралашуга чыгу өчен нәтиҗәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар тора.
Аудиоязмалар яңа сүз өйрәтү, сөйләм үрнәкләре үзләштерү, уеннар, кыска җырлар өйрәтү, өстәл театры күрсәтү вакытларында куллану өчен төзелде. Аларны һәр эшчәнлектә куллану мөһим түгел.
Эш дәфтәрләре эшчәнлектә өйрәнелгән материалны ныгытуны күздә тотып төзелде. Дәфтәрләр белән эшләгәндә балалар кабатлыйлар, бер-берсенә сораулар бирәләр, тәрбияче белән аралашалар. Балалар үзләренең эш дәфтәрләрен өйгә алып кайтып өйрәнелгән материалны кабатлый алалар. Бу дәфтәрләр белән әти-әниләр дә, төркем тәрбиячеләре дә эшли ала, чөнки биремнәр рус телендә язылды.
Дәфтәрдәге эшнең нәтиҗәсе уртанчылар төркемендә сүзне ишетеп, аңлап, предметларны табып, парлаштырып, чагыштырып, аларның сыйфатын, санын билгеләүгә китерсә, зурлар төркемендә балаларны үзара аралашуга этәрә һәм бу мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә дәвам итә. Иң катлаулы биремнәр мәктәпкә әзерлек төркеме өчен төзелгән. Бу төркемдә хәрәкәтне белдерүче сүзләр, яки фигыльләр күп кулланыла. Балаларны ситуацияләргә куеп, сораулар биреп диалогка этәрәбез. Берүк вакытта, фигыльләр боерык формада (утыр, уйна һ.б.), 3-нче зат алмашлыгына тәңгәл формада (яки утыра, укый, шуа, ашый һ.б.), һәм дә инде үзе турында 1-нче зат алмашлыгын кулланып өйрәтелә (уйныйм, утырам, барам, эчәм һ.б.). Балалар бер-берсенә, өлкәннәргә сораулар бирергә өйрәнәләр: бу нәрсә, нишли, син нишлисең, нәрсә кирәк, нинди һ.б. Җөмләләр төзү баланың уйлавын таләп итә, чөнки алар 3-4 сүздән торалар. Мәсәлән: Аю караватта йоклый. Куян чана шуа. Песи бит юа һ.б.. Мәктәпкә әзерлек төркемендә өченче бирем җыр формасында бирелә.Бу биремнәрне интерактив такта һәм экраннарда эшләп була.

Анимацион сюжетлар балаларның белгән сүз байлыгына, яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелде. Сюжетны караганнан соң, балалар белән әңгәмәләр үткәрелә, алда өйрәнелгән уен ситуацияләрен кабатларга тәкъдим ителә.

"Татарча сөйләшәбез" укыту методик комплектына нигезләнеп эшләнгән "Әкият илендә" телевизион тапшыруын балаларны татар теленә өйрәткәндә карарга тәкъдим ителә.

Уртанчылар төркеменең «Минем өем» укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

«Минем гаилә»

Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.

Һәрберсе 1 данә

Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.

Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.

Һәрберсе 1 данә

«Ашамлыклар»

Ипи, алма, чәй, сөт.

Һәрберсе 1 данә

«Уенчыклар»

Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.

курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.

Һәрберсе 1 данә

Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, саубуллаша».

Һәрберсе 1 данә

Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян;

1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю;

1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак;

1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп;

1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина;

1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи;

1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.

Һәрберсе 1 данә

2.А3 форматында өй рәсеме.

Өй макеты

1 данә

3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.

«Минем гаилә»

Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.
Һәрберсе 15 данә
«Ашамлыклар»
Ипи, алма, чәй, сөт.
Һәрберсе 15 данә
«Уенчыклар»
Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.
Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.
Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.
Һәрберсе 15 данә
Бармак уеннары өчен атрибутлар: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.
Һәрберсе 15 данә

Зурлар төркеменең «Уйный-уйный үсәбез» укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.
«Минем гаилә»
Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 1 данә
«Уенчыклар»
Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 1 данә
«Ашамлыклар»
Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.
Һәрберсе 1 данә
«Савыт-саба»
Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 1 данә
«Җиләк-җимешләр»
Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.
Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.
Һәрберсе 1 данә
«Яшелчәләр»
Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.
Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.
Һәрберсе 1 данә
«Киемнәр»
Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 1 данә
«Өй җиһазлары»

Зур рәсемнәр: караваt, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Кечкенә рәсемнәр: караваt, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 1 данә
«Төсләр»
Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.
Һәрберсе 1 данә
«Саннар»

1. 10)

Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.
«Минем гаилә»
Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 15 данә
«Уенчыклар»
Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 15 данә
«Ашамлыклар»
Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.
Һәрберсе 15 данә
«Савыт-саба»
Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 15 данә
«Җиләк-җимешләр»
Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.
Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.
Һәрберсе 15 данә
«Яшелчәләр»
Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.
Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.
Һәрберсе 15 данә
«Киемнәр»
Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 15 данә
«Өй җиһазлары»
Зур рәсемнәр: караваt, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).
Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр
1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.
Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.
Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.

Һәрберсе 15 данә

5. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.

1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: әти аю, әни аю, бала аю.

2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәҗә, әтәч.

өстәл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә);

урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә);

караваt (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).

Һәрберсе 1 данә

Һәрберсе 1 данә

Мәктәпкә әзерлек төркеменең «Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар”
укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.
А 5 форматында таратма рәсемнәр.

Үрдәк, бүре, әтәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.

Һәрберсе 15 данә

Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).

Һәрберсе 15 данә

Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый, әтәч җырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, әни кул юа, әти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабай йоклый.

Анимацион күренешләр:

- “Минем өем” проекты (4-5 яшь)
    - “Уйный – уйный үсәбез” проекты (5-6 яшь
    - “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты (6-7 яшь)

11. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның татар телендә сөйләшә (алаша) белү күнекмәләрен тикшерү.

Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр.

Балаларның татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен уку елы башында (октябрь ае) һәм уку елы ахырында (апрель аенда) тикшерелә.Уртанчылар төркеме балалары белән тикшерү уку елы ахырында үткәрелә. Уку елы уртасында тематик тикшерү (декабрь, январь) үткәререгә мөмкин.

Тикшерүне һәр бала белән аерым, 1 – 2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрергә була. Тикшерү вакыты 10-15 минутан артмаска тиеш.

Биремнәр балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып үткәрелә, уен-бирем рус телендә аңлатыла. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп, интонация белән бирелә.Тикшерүче балаларның җавабын тыңлаганда елмаеп, кирәк булса җавапны дөресләп, бала әйтә алмаганда булышырга тиеш.

Тикшерү барышында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан әзерләнеп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр биремгә аерым балл куеп бара. Тикшерү ахырында баллар саны кушыла һәм 5 кә бүленә. Шулай итеп гомуми нәтиҗә ясала.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

<u>Дидактик уен. "Бу кем?" (Івариант)</u>

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Әни"...).

<u>Дидиктик уен "Кем юк?" (ІІ вариант)</u>

(Лексика шул ук).Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...)

Уенны интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була)

<u>Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"</u>
(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)
Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)
<u>Дидактик уен "Нәрсә юк?"</u>
Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.
<u>Дидактик уен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"</u>
(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).
Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.
<u>Дидактик уен "Исемен әйтсәң бирәм"</u>
(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)
Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?"- "Алма"... ; "Бу кем?"-"Әти"... Бала уенчык исемен дөрес әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.
<u>Дидактик уен "Серле янчык"</u>
(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)
Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.
<u>Дидактик уен "Әйе-юк"</u>
Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, песи"...
<u>Югары балл (2.7-3)</u> — сүз байлыгы җитәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
<u>Уртачадан түбән балл (1-2)</u> - аңлый, русча җавап бирә.
2. Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”).
Ситуатив күнегүләр:
а) Ситуатив күнегү “Куян аюга кунакка килә”. Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".
б) Ситуатив күнегү “Куян аюда кунакта булды”. Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".
в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.
Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-җимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.
г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.
д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".
<u>Югары балл (2,7-3)</u> - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
<u>Уртача балл (2-2.6)</u> - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
<u>Уртачадан түбән (1-2)</u> - аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.
3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).
1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").
2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәҗә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - ялгыша.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.
4.Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.
Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).
Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.
-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.
Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.
Дидактик уен "Тап, күрсәт һәм әйт" (чиста, пычрак).
Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә.("Чиста туп", "Пычрак аю"...).
Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.
Дидактик уен "Курчакка бүләк".
Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша.“ Мә, зур туп ", “Мә, кечкенә туп".
Дидактик уен "Дөрес сана".
Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".
Дидактик уен "Ничә?".
Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.
- Ничә туп?- Биш туп.
Югары дәрәҗә (2,7-3) - әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.
Уртача дәрәҗә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.
5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).
Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".
"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: -Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).
Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз ".
а) Тәрбияче: К нам идут гости.
Спроси. "Кто там?". "Кем анда?"- Мин әби (бабай).
"Позови бабушку (дедушку)". -Әби (бабай) кил монда.
"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)"- Исәнме,әби (бабай).
"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?"- Әби (бабай) хәлләр ничек?- Әйбәт, рәхмәт.
"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.
"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.
Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).
б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә.
Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була.
Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".
Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.
-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.
-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була.

<u>Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла ".</u>

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша.- Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле?- Әйе, тәмле.

Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була.

<u>Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"</u>

1 . Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (әле).- Рәхмәт.

2. Предложи поиграть с игрушкой.

- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда.- Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир - Мә, туп.
- Рәхмәт.

<u>Югары дәрәҗә (2,7-3)</u> - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

<u>Уртача дәрәҗә (2-2,6)</u> - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

<u>Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2)</u> - аңлый, русча җавап бирә.

1.“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. ***<u>Дидактик уен “Бу нәрсә?”</u>***

(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“Аш”...)

2. ***<u>Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”</u>***

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: “Нәрсә бар?” (“Кәбестә”...)

3. ***<u>Дидактик уен “Нәрсә юк?”.</u>***

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. ***<u>Дидактик уен “Дөресен әйт”.</u>***

(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

<u>Югары балл (2.7-3)</u> — сүз байлыгы җитәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.

<u>Уртача балл (2-2,6)</u> - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

<u>Уртачадан түбән балл (1-2)</u> - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “ Сау булыгыз”).

Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):

а) Поздоровайся с Акбаем.

б) Спроси как дела у Акбая.

в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.
г) Попрощайся с Акбаем.
д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
е) Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
Югары балл (2.7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
Уртача балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.
Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлый, җавап бирә алмый.
3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).
Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.
(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).
Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.
Уртача балл (2-2.6) – 5-6 сүз.
Уртачадан түбән (1-2)– 1-2 сүз.
4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
1. Сюжетлы-рольле уен "Кибет"
Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куя белүләрен максат итеп куясың. Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
2. ***Дидактик уен "Нинди?".***
Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сораугa аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.
(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).
3. ***Дидактик уен "Ничә?".***
Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).
4. ***Дидактик уен "Дөрес сана".***
Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. *"Ничә...?".*
Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.
Уртача балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.
Уртачадан түбән (1-2)– диалогта 1 сорауны аңлап куллана.
5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).
1. ***Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".***
"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.
К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:
- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).
2. ***Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз".***
а)Тәрбияче:
- К нам идут гости. Спроси. "Кто там?". "Кем анда?"
- Мин Акбай.
- Позови Акбая.
- Акбай, кил монда.
б)У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку

- Акбай, мә кызыл туп.
- Рәхмәт.

в) Угости гостей супом или кашей.

- Мә, аш (ботка) (аша).

г)Что бы сьесть угощение попроси ложку.

- Кашык бир.
- Нинди кашык?
- Зур, матур, зәңгәр кашык.
- Рәхмәт.

3. ***<u>Уен ситуациясе “Кибеттә”.</u>***

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Аю бир.
- Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничә?
- Ике аю.
- Мә, ике аю.
- Рәхмәт.
- Сау бул.

<u>Югары балл (2,7-3)</u> – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
<u>Уртачадан түбән (1-2)</u>– аңлый, русча җавап бирә.

1.“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. ***<u>Дидактик уен “Бу нәрсә?”</u>***

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, аю).
Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“бүре”...)

2. ***<u>Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”</u>***

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, мәктәп).
Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый:
-Портфельдә нәрсә бар?- (“Дәфтәр бар”...)

3. ***<u>Дидактик уен “Портфельдә нәрсә юк?”</u>***

Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. ***<u>Дидактик уен “Дөресен әйт”</u>***

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка, су).
Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.
<u>Югары балл (2.7-3)</u> — 10-14 сүз.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – 7-9 сүз.
<u>Уртачадан түбән балл (1-2)</u> – 1-6 сүз.
2. Ягымлы сүзләр куллану
(“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”,“Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)

<u>Ситуатив күнегү:</u>
Телефоннан сөйләшү.
Эш дәфтәрендәге 1 нче биремне кулланып була**.**
<u>Югары балл (2,7-3)</u> — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
<u>Уртачадан түбән балл (1-2)</u> – аңлый, сорауларга җавапны русча бирә.
3. Боерыкны бирә белү.
(Лексика: кил монда, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла).
<u>Дидактик уен: “Командир”</u>
Эш дәфтәрендәге 9 нчы биремне кулланып була**.**
Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән:
-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).
-Коля, син нишлисең?(Колядан сорый) – Мин сикерәм.
-Коля нишли? (Башка баладан сорый) – Коля сикерә.
<u>Югары балл (2,7-3)</u> — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.
<u>Уртачадан түбән балл (1-2)</u> – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.

(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)
<u>1. Уен ситуацияләре:</u>
а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)
б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Син нишлисең?)
в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли?)
2. <u>Сюжетлы-рольле уен “Кибет”</u>
Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә.Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. <u>Дидактик уен “Нинди?”.</u>

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

3. <u>Дидактик уен “Сана”.</u>

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).
<u>Югары балл (2,7-3)</u> – сорауларны аңлап куллана**.**
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана**.**
<u>Уртачадан түбән (1-2)</u>– русча җавап бирә.
5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)

1. ***<u>Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”</u>***
   - Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
   - Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
   - Сиңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).
2. ***<u>Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”.(диалогны сан, сыйфат, күләм бәрәмлеге кертеп баетырга була)</u>***
   - Исәнме. Хәлләр ничек?
   - Әйбәт.
   - Нишлисең?
   - Мин уйныйм. Син нишлисең?

- Мин ашыйм.
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Әйе, алма тәмле.
- Сау бул.

3. ***<u>Уен ситуациясе “Кая барасың?”</u>*** (*мәктәп, кафе, цирк һ.б.*)

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңге ашый.

4.***<u>Ситуатив күнегү.</u>***

а) Син нишлисең?

- Мин биим (утырам, сикерәм, ашыйм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм).

<u>Югары балл (2,7-3)</u> – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

<u>Уртачадан түбән (1-2)</u>– аңлый, русча җавап бирә.

12. Кушымта- Приложение

Ата-аналар белән эшләү

Билгеле булганча, укытуның максаты җәмгыять тарафыннан куелган социаль заказ белән билгеләнә. Татарстан Республикасының белем бирү системасына куйган төп бурычы - иҗади фикерләүче, инициативалы, иҗтимагый тормышта актив катнашучы, белемле һәм ике дәүләт һәм чит телләрдә дә иркен сөйләшеп аралашучы билингваль (полилингваль) шәхес тәрбияләү.

Рус телле ата-аналарга татар телен укытуының мөһимлеген аңлату нияте белән төркемнәрдә уздырылы торган “Ата-аналар җыелышы”нда катнашу. Бу җыелышларда чыгыш ясала торган темалар:

1. Ата-аналарны укыту методик комплектлары белән таныштыру (уртанчылар, зурлар, мәктәпкә әзерлек төркемнәре);
2. “Изучаем татарский язык по УМК используя инновационные технологии” темасына чыгыш ясау;
3. Уку елы ахырында балаларның уңышлары белән таныштыру.

Консультацияләр -Консультации:

Партнерство ДОУ и родителей детей в процессе билингвального образования (Презентация)

Семинар - практикум: «Закрепление словарного минимума, предусмотренного УМК родителями в игровой, познавательной и речевой деятельности детей»

«Итоги работы ДОУ в 2018-2019 учебный год» по УМК

.Смотр-конкурс аппликаций и поделок по просмотренным мультфильмам на татарском языке «Наши сказочные друзья»

Циклограмма рабочего времени воспитателя по обучению татарскому языку

«Детский сад № 11 «Пчелка» на 2018-2019 учебный год

Шакировой Раушании Миншакировны

Дата	Время	Направление работы
Понедельник	08.00-08.10 08.15 - 08.40 08.40 - 08.55 09.00-09.30 09.35-09.55 10.00-10.20 10.25 - 12.00	Проветривание Подготовка к режимному моменту Режимные моменты в средней группе Подготовка консультации педагогам Индивидуальная работа с детьми, испытывающими затруднения (средняя группа) Индивидуальная работа с одаренными детьми (ср. группа) Изготовление пособий для образовательной деятельности
Вторник	08.00-08.10 8.20 -9.00 09.00-09.30 09.40-10.10 10.15-10.45 10.50-12.00	Проветривание Подготовка к ООД ООД в подготовительной к школе группе (1 русская подгруппа.) ООД в подготовительной к школе группе (2татарская подгруппа) Индивидуальная работа с одаренными детьми (подготовительная группа) Изготовление пособий для образовательной деятельности
Среда	08.00-08.10. 08.20-09.00 09.00-09.30 09.40-10.10 10.15-10.35 10.40-12.00	Проветривание Подготовка к ООД ООД в подготовительной к школе группе (1 русская подгруппа) ООД в подготовительной к школе группе (2 татарская подгруппа) Кружок «Туган тел» Ознакомление с новыми методическими разработками, материалами
Четверг	08.00-08.10 08.15-08.45 08.50-09.20 09.25 - 10.20 10.20-11.00 11.00-12.00	Проветривание Индивидуальная работа с детьми, испытывающими затруднения (подг.группа) Индивидуальная работа с одаренными детьми (ср. группа) Работа с воспитателями Работа с документацией Изготовление дидактических игр, лэпбуков
Пятница	08.00-08.10 08.15-08.30 08.30-08.45 08.45-09.00 09.00-10.00 10.00-11.00 11.00-12.00	Проветривание Подготовка к режимному моменту Режимные моменты в средней группе Режимные моменты подготовительнойгруппе Работа с методической литературой Подготовка к развлечению, досугу. Изготовление дидактических игр

13. Файдаланылган әдәбият

Борһанова Р. А., Юсупов Ф. Ф. Балалар бакчасында татар теле өйрәтү программасы. Татарстан Республикасы Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган. – Казан: РИЦ «Школа», 2004.
З.М. Зарипова,Р.Г.Кидрячева и др., Методическое пособие по обучению детей 4-5 лет татарскому языку "Говорим по-татарски" - Татарское республиканское издательство"ХӘТЕР", 2011.
З.М. Зарипова,Р.Г.Кидрячева и др., Методическое пособие по обучению детей 5-6 лет татарскому языку "Говорим по-татарски" - Татарское республиканское издательство"ХӘТЕР ", 2011.
З.М. Зарипова,Р.Г.Кидрячева и др., Методическое пособие по обучению детей 6-7 лет татарскому языку "Говорим по-татарски" - Татарское республиканское издательство"ХӘТЕР ", 2011.
ШаеховаР.К. Региональная программа дошкольного образования. "Төбәкнеңмәктәпкәчә белеем биру программасы". –РИД, 2012.
К.В.Закирова,Р.А.Борһановаһ.б."Балалар бакчасында тәрбия һәм белем биру программасының милли төбәк юнәлеше" - Казан: Мәгариф, 2009.
Под ред. Н.Е.Вераксы, Т.С. Комаровой, М.А. Васильевой. "От рождения до школы".Основная общеобразовательная программа дошкольного образования / - М.:МОЗАИКА-СИНТЕЗ,2010.
"Татарча сөйләшәбез". Эш дәфтәре: 4-5 яшьлек балалар өчен "Говорим по-татарски". Рабочая тетрадь для детей 4-5лет.- Казан: Татарстан Республикасы «ХӘТЕР»нәшрияте, 2011.
Татарча сөйләшәбез. Эш дәфтәре: 5-6 яшьлек балалар өчен "Говорим по-татарски". Рабочая тетрадь для детей 5-6лет.- Казан: Татарстан Республикасы«ХӘТЕР»нәшрияте, 2011.
Татарча сөйләшәбез. Эш дәфтәре: 6-7 яшьлек балалар өчен "Говорим по-татарски". Рабочая тетрадь для детей 6-7лет.- Казан, Татарстан Республикасы«ХӘТЕР»нәшрияте, 2011.
"На поляне детства" - хрестоматия для воспитателей ДОУ и родителей.- Казань,Редакционно-издательский центр,2011.
"Балачак аланы" –балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти-әниләр өчен хрестоматия.- Казан, РИЦ, 2011.
"Раз — словечко, два - словечко..." - занимательное обучение татарскому языку.–
Казань, Татарскоереспубликанское издательство"ХӘТЕР", 2011.

Оглавление

Пояснительная записка

В настоящем документе
пронумеровано, прошнуровано и
скреплено печатью
________ страниц
Муниципального дошкольного
образовательного учреждения
«Детский сад №11» «Пчёлка»
г.Нурлат Нурлатского района
Республики Татарстан»
« ___ » ______ год
Воспитатель: ______